
GÜNLÜK GAZETELERDEKİ EĞİTİMLE İLGİLİ HABERLERİN İNCELENMESİ

Hasan Güner *BERKANT** Muhammed *CÖMERT***

Öz

Bu çalışmanın genel amacı, günlük gazetelerdeki eğitimle ilgili haberlerin incelenmesidir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırma 17.04.2012 ve 06.05.2012 tarihleri arasında günlük olarak basımı yapılan dört gazetenin içerik analizi ile incelenmesiyle gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonunda gazetelerin, eğitimle ilgili haberlerinde çoğunlukla ortaöğretim, üniversite, üniversite sınavı ve sınav sistemi, 4+4+4 sistemini konu aldıkları, muhabir haberlerinin çoğunlukta olduğu, haberlerin çoğunun bilgi kaynağının Milli Eğitim Bakanı olduğu, ayrıca haber konularında kapsam ve kaynak çeşitliliği bulunduğu, eğitim haberlerine belli oranlarda yer verildiği belirlenmiş olmasına karşın, haftanın bazı günlerinde eğitim haberlerine yer verilmediği ve eğitimle ilgili haber miktarının göreceli olarak yetersiz olduğu da belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim haberleri, Günlük gazeteler.

INVESTIGATION of THE NEWS ABOUT EDUCATION REPORTED in DAILY NEWSPAPERS

Abstract

The main purpose of this research is to investigate the news about education reported in daily newspapers. Document analysis which is one of the qualitative research methods was used. The research was conducted by documental analysis of four of daily newspapers which were pressed between the dates of 17th April 2013 and 6th May 2013. At the end of the study it is determined that, the newspapers mostly includes the news about education such as secondary education, university, university entrance examination, 4+4+4 system and the news mostly belong to newspaper reporters. Most of the news stem from Minister of National Education. It is additionally determined that, the newspapers have various and comprehensive resources for the news and although the newspapers regularly include news about education, they don't involve news about education on some days of week and the amounts of the news about education are relatively inadequate.

Key words: News about Education, Daily Newspapers.

* Doç. Dr. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitim Programları ve Öğretim Ana Bilim Dalı, hgberkant@gmail.com

** Yüksek Lisans Öğrencisi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı ogrt_by@hotmail.com

GİRİŞ

Bilgi çağının çevremizi hızla kuşattığı günümüzde bilgisayarların, akıllı telefonların ve diğer teknolojik araçların bilgiye ulaşmada sunduğu imkanların çokluğu bizi sanal alemin içine çekerken, medyanın kitleleri etkileme ve yönlendirme gücü gözden kaçmamalıdır. Medyada yer alan haberler, içerikleri ile sosyal görevler üstlenirken, aynı zamanda toplumu eğitici rollere sahip olmaktadır. Medyadaki haberlerin nitelikleri halkın bilinçlenmesini sağlayabildiği gibi bazen de bu haberler insanları yanlış yönlendirebilmektedir. Medyanın toplumu etkileme ve daha çok insana ulaşabilme hedefleri düşünüldüğünde, yazılı ve görsel medyada yer alan nitelikli haberlerin önemi daha da artmaktadır.

Marcel Danesi'ye (Akt. Özduurdu, 2011) göre medya; kitle iletişim araçlarını, bunlara sahip olan kamu ve özel ticari kuruluşları ve iletişim ortamlarını ifade eder. Medya (media) İngilizce'deki medium sözcüğünün çoğulu olup; ortam, araçlar, vasıtalar, televizyon istasyonları, basın organları, kitle iletişim araçlarını kapsayan geniş bir kavramdır. Medya çok kişiye ulaşabilen her türden sözlü, yazılı, basılı, görsel metin ve imgeleri (kitaplar, gazeteler, dergiler, broşürler, billboardlar, radyo, film, televizyon, internet gibi) içeren çok geniş bir iletişim araçları yelpazesini kapsamaktadır (Nalçaoğlu, 2003). Genel olarak medya, büyük iletişim ve yayın organlarının bütününe verilen ad, iletişim ortamı, iletişim araçları, kitle iletişim araçlarının tümü (TDK, 2013) şeklinde tanımlanmaktadır.

Medyanın 3 boyutu vardır (Kejanlıoğlu, 2004):

1. Teknolojinin üretimi ve kullanıma sunulma süreçleri,
2. Toplumsal ilişkiler, kurumlar, profesyoneller, medya örgütleri ve medya endüstrisinin iç işleyişi ile diğer örgütler ve toplumsal kurumlarla ilişkileri,
3. Kültürel biçimler ve ürünlerin gazeteler, programlar vb. yollarla, okurlar ve izleyiciler tarafından alınma süreçleri.

Medyanın temel işlevi karmaşık modern toplumlarda, toplum üyelerine, kendi deneyimleri dışında kalan dünyanın olgu ve olaylarını, bilgileri ve deneyimleri aktarmasıdır (Kaya, 1999). Medya, bireylerin dünya algılarını ve içinde buldukları döneme ait fikirlerini şekillendirir ve bunu yaparken toplumun geneli için ortak imajlar bulmaya çalışarak onları bir şekilde tek tipleşmeye doğru götürür (Neydim, 2004). Medya gündelik hayatımızın en önemli bilgi unsuru haline gelmiştir. Günümüz insanı, kitle iletişim araçları sayesinde hayatını yönlendirip programlandırmaktadır. Medyanın yoğun olarak egemen olduğu modern toplumlarda insanlar artık elektronik postalarına bakmadan, sosyal paylaşım sitelerine girmeden, gazete ve televizyona göz atmadan güne başlamamakta, giyimini hava raporuna göre ayarlamakta, akşam etkinliklerini televizyon veya sinemadaki programa göre yönlendirmektedir.

Medya sadece kişinin bireysel ihtiyaçlarına yön vermekle kalmayıp, toplumsal hayatın önde gelen unsurlarından olan ekonomik, siyasi, kültürel hayat üzerinde de önemli roller oynamaktadır. İnsanlar dünyayı medya kanalıyla öğrenmekte ve tanımaktadır. Siyasetçiler, iletişim uzmanları, reklam dünyasının profesyonelleri insanları yönlendirmek için medyayı etkin kullanmaya çalışmaktadırlar. İnsanlar, tüm dünyadaki haber ve gelişmeleri medya aracılığıyla öğrenmekte, ona göre ekonomik portföyüne yön vermekte,

hatta siyasal tercihlerinde bile medyadan etkilenmektedir. Bilgi görevleri dışında medya bireylerin eğlence ihtiyacını karşılayan önemli bir unsur haline de gelmiştir (Toruk, 2008).

Medyanın bireyler üzerinde çeşitli etkileri olduğu ve araştırılması gerektiği çok uzun zaman önce kavranmıştır. Boutwell (1958) yazdığı bir makalede yetişkin bir insanın günde ortalama 4-5 saatinin kitle medyası tarafından ele geçirildiğini, bireyleri tüm bunlardan uzaklaştırmanın olanaksız olduğunu, fakat bununla yaşamının öğretilabileceğini ve doğruyu yanlıştan ayırt etme yetisinin kazandırılabilceğini savunmuştur. Türkiye genelinde bireyler günde 5-6 saatlerini çeşitli şekillerde medya ile geçirmektedir ve bu toplandığında insan ömrünün yaklaşık dörtte birini kesintisiz medya ile geçirmesi demektir ki bu hiç küçümsenmeyecek bir süredir (Kızıldağ, 2001).

Genelde medyanın özeldede gazetelerin genel olarak eğitsel bir işlevinin de bulunduğu düşünülür. Medyanın eğitim işlevi özü itibariyle haberdar etme, bilgilendirme işlevinden kaynaklanır. Ancak bu işlev gazetelerin birer örgün ya da yaygın eğitim kurumu gibi algılanmasına olanak vermez. Aksine medyanın toplum üzerindeki eğitsel etkisini informal eğitim bağlamında değerlendirmek gerekir. Medyanın eğitim işlevi dar ve geniş anlamda eğitim olarak iki grupta toplanabilir (Tanrıöver ve Eyüboğlu, 2000). Eğitim ve medyanın içerik ve işlevleri genel bir bakışla incelendiğinde, yer yer örtüşen içerik ve işlevlerin bulunduğu belirlenebilir. Eğitim, genelde istendik ve kasıtlı davranış değiştirme süreci olarak bilinse de, eğitimi salt davranış değiştirme ve çocuğa bakma yani pedagoji olarak tanımlamak eksik bir tanımlamadır. Eğitim günümüzde artık çok boyutlu işlevleri bulunan bir toplumsal bir olgudur. Basın da salt haber ve yorum dağıtan bir kitle iletişim aracı olarak tanımlanamaz. Dolayısıyla medya, sözcük anlamı ve kökü itibariyle geniş anlamda kitleleri birbiriyle ilişki kurduran ve bağlayan anlamına gelerek, kitlelerin sosyalleşmesini sağlayan, davranış ve tutumlarının oluşmasında etkili bir toplumsal kurum olarak görülmektedir (Macionis, 1997).

Toplumsal bakımdan medyada önemli bir yeri olan gazete genel olarak, her çeşit haberin yazılı olarak toplumun bilgisine sunulduğu günlük haber aracı olarak tanımlanabilir. Farklı kültürlere, değişik kesimlere hitap eden gazete, kitle iletişim araçları içinde halkın güvendiği ve halen güncelliğini devam ettiren araçlardandır (Oktay, 1987). Gazeteler ayrıca, saygı, sorumluluk, umursama, dürüstlük, hoşgörü, cesaret, adalet, vatandaşlık gibi değerleri evde ve okulda kazandırmada kullanılabilir (DeRoche, Sullivan ve Garrett, 1999). Öğrencilerin basılı ve görsel kaynaklardaki bilgilere ulaşma becerileri ile kanıt kullanma becerilerinin geliştirilmesinde de gazetelerden yararlanılabilir (Ünlüer ve Yaşar, 2012).

Milli Eğitim Bakanlığının 2008-2009 eğitim öğretim yılından itibaren "İlköğretim 4-8. Sınıf Öğretim Programlarının Öğretme-Öğrenme Süreçlerinde Gazete Kupürlerinden Yararlanma" adlı ek bir programı uygulamaya koymasına Bakanlığın bu etkili öğretim aracına verdiği önemi göstermektedir. Bu ek programda gazetenin, güncel bilgiye ulaşılacak en kolay kaynaklardan biri olması, içerdiği farklı konulardaki (şehir, ülke, dünya, ekonomi, sağlık, bilişim, kültür-sanat, spor, eğitim vb.) haberler, zengin görsel öğeler (resim, fotoğraf, şema, grafik, harita vb.) ve her düzeyde (okul öncesinden, yükseköğretime) içerdiği bilgilerle her derste kullanılacak bir araç olması ve günlük

yayınlanması açısından “her gün yenilenen bir kitap” işlevi görmesinden dolayı öğretme-öğrenme sürecinde kullanılabilmesi belirtilmektedir (MEB, 2008).

Alanyazında, derslerle ilişkin gazetelerde yer alan haberlere yönelik araştırmalara rastlanmaktadır (Altınbekova, 2010; Deveci, 2005; Gedik, 2010; Gökçe, 2009; Kavak, Tufan ve Demirelli, 2006; Köse-Özay, 2008; Tomal, Karadeniz ve Demirkaya, 2008; Ünlüer ve Yaşar, 2012). Ağın (2008) yaptığı araştırmada halk eğitimi ile alternatif medya arasındaki ilişkinin önemli ancak yetersiz düzeyde kaldığı sonucuna ulaşmıştır. Cortés (2000), medyanın öğrencilerin inançları ve duyguları üzerinde etkili olduğunu ifade etmiştir. Arslan’a (2004a) göre medya, işlevsel açıdan yalnızca bir iletişim aracı olarak kalmaz, bunun yanı sıra çok önemli bir eğitim aracıdır ve özellikle geniş halk kitlelerinin eğitimi açısından çok önemli hizmetler yerine getirebilecek potansiyelindedir. Bayram (2008) yaptığı araştırmada gazete okurlarının dört temel motivasyonunu belirlemiştir: Bilgi edinme, eğlence, boş zaman değerlendirme ve kendini gerçekleştirme. Çelik ve Uysal (2012) yaptıkları araştırmada gazetelerde yer alan köşe yazılarının kadın eğitimindeki etkisini belirlemiş, Deveci (2007) ise gazetelerin güncel olayların öğretimindeki etkisini ortaya koymuştur. Erkiş (2006; 2007) yaptığı araştırmalarda gazetelerde eğitim yazılarına yeteri kadar önem verilmediği sonucuna ulaşmıştır. Gökçe (2009) öğrenme-öğretme ortamında gazetelerden yararlanılmasının öğrencilerin kişisel gelişimine çeşitli katkıların olduğunu belirlerken, Göktürk (2001) ise medyanın çocuğun eğitimi konusunda yeterli olmadığını öne sürmüştür. Yılmaz (2007) araştırmasında eğitim yöneticilerinin, medyanın eğitim sürecine katkısı konusunda çekincelerinin bulunduğu sonucuna ulaşmıştır.

Bireyin medya ile olan etkileşimi sırasında bilinçli ve eleştirel olması gerektiği varsayımı, bu süreçte okullardaki programların yapısı ve etkisinin nasıl olması gerektiğini düşündürmektedir. Gilbert ve Fedorov (2004) çalışmalarında okullardaki medya eğitimi sürecine yönelik programların nasıl olması gerektiğini açıkladıkları çalışmalarında; öğrencilerin medya ile toplumsal katılım arasındaki ilişkileri görmelerini sağlayacak öğrenme stratejilerinin belirlenmesi, denenmesi ve bununla ilgili öğrenme çıktıları olan tutum ve davranışların incelenmesi gerektiğini ileri sürmüşlerdir. Clinton, Purushotma, Robison ve Weigel (2006) ise, öğrencilerin matematik, fen, tarih, yabancı dil gibi derslerde dijital medya ortamlarında yapacakları çalışmalarda eğitsel oyun, rol oynama, simülasyonlar gibi etkinlikler sayesinde işbirliği, katılım, paylaşım benimseme gibi kazanımlara ulaşabileceklerini belirtmişlerdir. Lee ve Padgett (2000) ise, kısa süreli medya etiği eğitiminin, medya etiği için gerekli değerleri kazandırmada yeterli olmayacağını ortaya koymuşlardır. Jenkins (2009), bireylerin *medya okur-yazarlığı* için gerekli kültürel donanımı ve sosyal becerilerin okulda kazanılabileceğini ve bunun için eğitimcilerin beraberce çalışmaları gerektiğini belirtmişlerdir.

Gazetelerin işlevleri göz önüne alındığında kitleleri etkileme özelliklerinin olduğunun altının çizilmesi gerekmektedir. Gazetelerdeki eğitim haberlerinin içeriği de, niteliği bu bağlamda önem arz etmektedir. Bu araştırmada, toplumda yaygın olarak kabul gören ve talep edilen, günlük tirajları yüksek gazetelerin eğitimle ilgili haberlerinin çalışma materyali olarak seçilmiş olması, çalışmanın ayırt edici ve önemli noktası olarak görülmektedir. Araştırmanın problemi

“Günlük gazetelerde çıkan eğitime yönelik haberler ve nitelikleri nelerdir?” şeklinde ifade edilebilir.

1. ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu çalışmanın genel amacı günlük gazetelerde çıkan eğitimle ilgili haberlerin incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Gazetelerde çıkan eğitim haberlerinin konuları nelerdir?
2. Gazetelerde çıkan eğitim haberlerinin içerikleri nelerdir?
3. Gazetelerde eğitim haberlerine ne sıklıkla yer verilmektedir?
4. Gazetelerdeki eğitim haberlerinin haber sahipleri kimlerdir?
5. Gazetelerdeki eğitim haberlerinin haber kaynakları kimlerdir?

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, var olan durumu ortaya koymayı amaçladığından betimsel tarama modelindedir. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Genel tarama modelleri, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacıyla ile, evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir (Karasar, 2012). Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılmıştır. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar (Yıldırım ve Şimşek, 2011).

2.2. Çalışma Materyali

Araştırmanın materyalini belirlerken amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu örnekleme yöntemindeki temel anlayış, önceden belirlenmiş bir dizi ölçütü karşılayan bütün durumların çalışılmasıdır. Burada sözü edilen ölçüt veya ölçütler araştırmacı tarafından oluşturulabilir ya da önceden hazırlanmış bir ölçüt listesi kullanılabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Bu araştırmada ölçüt olarak, ulusal düzeyde basımı ve ulaşılabilirliği olma, sayfalarında belli aralıklarla da olsa eğitimle ilgili bir bölüme yer verme durumları belirlenmiştir. Araştırmada çalışma materyali olarak 17.04.2012-06.05.2012 tarihleri arasında incelenen gazetelerden A gazetesi 7 Mayıs 1924 tarihinde yayınlanmaya başlanmış, ortalama 20 sayfadan oluşmakta ve haftalık ortalama tirajı 51 bindir; B gazetesi 1976 yılında yayınlanmaya başlanmış, ortalama 28 sayfadan oluşmakta ve haftalık ortalama tirajı 85 bindir; C gazetesi 8 Mart 1999 tarihinde yayınlanmaya başlanmış, ortalama 28 sayfadan oluşmakta ve haftalık ortalama tirajı 164 bindir; D gazetesi 1 Mayıs 2009 tarihinde yayınlanmaya başlanmış, ortalama 26 sayfadan oluşmakta ve haftalık ortalama tirajı 220 bindir.

2.3. Verilerin Toplanması ve Çözülmesi

Araştırmanın amaçları doğrultusunda çalışma materyaline dâhil olan belirlenmiş günlere ait gazeteler araştırmacılar tarafından dikkatlice taranarak, sayfalarında yer verdikleri eğitim haberleri belirlenmiştir. Belirlenen haberler üzerinde içerik analizleri yapılmış, bu analizler sonucunda kodlar ve temalar belirlenmiştir. İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. Betimsel analizde özetlenen ve yorumlanan veriler, içerik analizinde daha derin bir işleme tabi tutulur ve betimsel bir yaklaşımla fark edilmeyen kavram ve temalar bu analiz sonucunda keşfedilir. Bu amaçla toplanan verilerin önce kavramlaştırılması, daha sonra da ortaya çıkan kavramlara göre mantıklı bir biçimde düzenlenmesi ve buna göre veriyi açıklayan temaların saptanması gerekmektedir (Patton, 1987; Yıldırım ve Şimşek, 2011). Belirlenen kodlar üzerinde frekans ve yüzde hesaplamaları yapılmıştır. Açıklayıcı olması bakımından bazı bulgularla ilgili doğrudan alıntılara da yer verilmiştir.

3. BULGULAR ve YORUM

Gazetelerde çıkan eğitim haberlerinin konuları ile ilgili bulgular Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Gazetelerde Çıkan Eğitim Haberlerinin Konularının Betimsel İstatistikleri

Haber Konuları	GAZETELER (f)				f	%
	A	B	C	D		
Ortaöğretim	10	5	5	11	31	19.38
Üniversite	2	9	10	5	26	16.25
Üniversite Sınavı ve Sınav Sistemi	4	6	5	9	24	15.00
4+4+4 Eğitim Sistemi	9	2	10	1	22	13.75
Eğitimde Sağlık, Cinsel Eğitim ve Beslenme	3	2	2	6	13	8.12
İlköğretim	0	4	3	1	8	5.00
Özel Okul	0	4	3	0	7	4.37
Öğretmenlik Mesleği ve Şiddet	1	1	0	4	6	3.75
Yurt ve Burs	0	4	1	0	5	3.13
Millî Bayramlar	2	1	1	1	5	3.13
Bilim Sanat ve Proje	2	1	1	0	4	2.50
Yaygın Eğitim	0	2	2	0	4	2.50
Yurt Dışı Eğitim	0	0	1	2	3	1.87
Dershane	0	0	0	2	2	1.25
Toplam (f)	33	41	44	42	160	
Toplam (%)	20.6	25.6	27.5	26.3		100

Tablo 1'e göre *ortaöğretim* (%19.38) gazetelerde en çok yayınlanan konudur. İkinci olarak en çok yayınlanan konu *üniversite* (%16.25) konusudur.

En çok yayınlanan konulardan üçüncü sırada *sınav sistemi* (%15) bulunmaktadır. Gazetelerde en az yayınlanan konu ise (%1.25) *dershaneler* hakkındadır.

Gazetelerin incelenme süresi zarfında *ortaöğretim* konusunun en çok yayınlanmasında üniversiteye açılan kapının ortaöğretimden geçmesi ve ortaöğretimdeki yeni yönetmelikle ilgili çalışmaların yapılması neden olmuş olabilir. Aynı şekilde *üniversite* ve *üniversite sınavı* ve *sınav sistemi* haberlerinin yer alması ise, gazetelerin incelendiği tarihler itibariyle (Nisan-Mayıs ayları) üniversite sınavına yakın olmasından kaynaklanmış olabilir. En az haber yapılan konunun *dershane* konusu olması ise dikkat çekicidir. Özellikle dershanelere dayalı bir eğitim sistemimizin olması göz önüne alındığında bu konunun daha çok ele alınması ve irdelenmesi eğitimdeki eksikliklerimizi görmemiz açısından olumlu olabilir.

Gazetelerde çıkan eğitim haberlerinin içerik analizleri ile ilgili bulgular Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Gazetelerde Çıkan Eğitim Haberlerinin İçerik Analizleri

Temalar	İçerik kodları	F	%
Ortaöğretim	Erken mezuniyet imkânı	6	3.75
	Taslak krizi	5	3.12
	Lisede evlilik	4	2.50
	Niteliksiz eğitim	3	1.92
	Nitelikli eğitim	1	0.62
	Kolay ders geçme sistemi	1	0.62
	Yurt dışı eğitim imkânı	1	0.62
	Kolay nakil imkânı	1	0.62
	Niteliksiz yönetmelik	1	0.62
	Olumsuz fiziksel ortam	1	0.62
	Kalabalık sınıf ortamı	1	0.62
	Zararlı madde alışkanlığı	1	0.62
	Kız-erkek çatışması	1	0.62
	Lisede çeteleşme	1	0.62
	Yetersiz rehberlik	1	0.62
	9. sınıfta yetersiz bilgi ve birikim	1	0.62
	Ödev sorunu	1	0.62
	Toplam	31	19.38
Üniversite	Fen-Edebiyat’ta formasyon sorunu	6	3.75
	Hukuk öğrencisine çift diploma	2	1.25
	Bilimsel özerklik	2	1.25
	Seçmeli Kürtçe dersi	2	1.25
	İş imkânı	2	1.25
	Bilim merkezi İzmir	2	1.25
	Bilgi üreten nesil	1	0.62
	Ar-Ge ve patent	1	0.62
	Fatih projesi	1	0.62
	Etkin İngilizce eğitimi	1	0.62
	Fırsat eşitliği	1	0.62
	Online dil eğitimi	1	0.62

	Bilimin evrenselliği	1	0.62
	İletişim ödülleri	1	0.62
	Üniversiteye zorlu ulaşım	1	0.62
	Kütüphanede etkin sohbet	1	0.62
	Toplam	26	16.25
Üniversite Sınavı ve Sınav Sistemi	Sınavda düşük başarı	6	3.75
	Kız öğrencilerin başarısı	4	2.50
	Van depremi	1	0.62
	Barajı geçen aday azlığı	1	0.62
	Matematik dersi sorunu	1	0.62
	Ezberci eğitim sıkıntısı	1	0.62
	Yetersiz değerlendirme	1	0.62
	Anadolu başarısı	1	0.62
	İstanbul ilinin başarısızlığı	1	0.62
	Meslek liselerinde düşük başarı	1	0.62
	Lise son sınıf öğrencilerinin başarısızlığı	1	0.62
	Lise eğitiminin olumsuz etkisi	1	0.62
	Türkçe dersinde yanlış uygulama	1	0.62
	Başarıda kitap okuma faktörü	1	0.62
	Sınav sistemine dersanelerin etkisi	1	0.62
	Üniversiteye hazırlıkta yetersiz kalite	1	0.62
	Toplam	24	15.0
4+4+4 Eğitim Sistemi	Okula başlamada yetersiz hazır bulunuşluk	3	1.92
	Zorunlu eğitimde okul öncesi	2	1.25
	Ortaokul hazırlık sınıfı	2	1.25
	Gelişim düzeyine göre kayıt	1	0.62
	Lise hazırlık sınıfı	1	0.62
	Esnek nakil sistemi	1	0.62
	Yetersiz derslik	1	0.62
	Uygulamalı seçmeli ders	1	0.62
	Seçmeli Arapça dersinde Atatürk eğitimi	1	0.62
	Yetersiz uzman görüşü	1	0.62
	Din eğitimi	1	0.62
	Eğitime politik ayar	1	0.62
	Okul öncesi eğitiminin önemi	1	0.62
	Seçmeli derste dayatma	1	0.62
	İmam Hatip Lisesi'ne ortaokul imkânı	1	0.62
	Eğitime yeni vizyon	1	0.62
Eğitimde esnek içerik	1	0.62	
Eğitimde demokratik yapı	1	0.62	
	Toplam	22	13.75
Eğitimde Sağlık, Beslenme ve Cinsel Eğitim	Okul sütü hassasiyeti	8	5.00
	Süt içemeyene ayran	2	1.25
	Sağlıklı beslenme eğitimi	1	0.62

	Cinsel istismar eğitimi	1	0.62
	Özel okullarda süt dağıtımı	1	0.62
	Toplam	13	8.12
İlköğretim	Temel eğitimdeki eksikler	3	1.92
	Değerler eğitiminin önemi	1	0.62
	Sınıf geçme sisteminde hatalar	1	0.62
	YİBO'lara e-egitim imkânı	1	0.62
	Miniklere okul olgunluğu	1	0.62
	Eğitim ortamlarının düzenlenmesi	1	0.62
	Toplam	8	5.00
Özel Okul	Özel okullardan SBS'ye alternatif	1	0.62
	Esnek çalışma takvimi	1	0.62
	Ücret zammı	1	0.62
	Öğrenci naklinde esneklik	1	0.62
	Teknolojik donanım teşviki	1	0.62
	Öğretmen adaylarına ABD'de eğitim fırsatı	1	0.62
	Osmanlı tarihi araştırması	1	0.62
Toplam	7	4.37	
Öğretmenlik Mesleği	Öğretmenlere şiddet protestosu	4	2.50
	Değersizleştirilen öğretmenlik mesleği	1	0.62
	Öğretmene 5 yaş eğitimi	1	0.62
Toplam	6	3.75	
Milli Bayramlar	Milli bayramların sivilleşmesi	4	2.50
	Milli bayramların kutlama protokolü	1	0.62
Toplam	5	3.13	
Yurt ve Burs	TOGEM Vakfı'ndan eğitime destek	2	1.25
	TEV Vakfı'ndan eğitime destek	1	0.62
	Eğitime hayırsever desteği	1	0.62
	İstanbul'da öğrencilere yeni yurt	1	0.62
Toplam	5	3.12	
Yaygın Eğitim	Velilere etkin rehberlik	1	0.62
	Anne-baba eğitimi	1	0.62
	Yetişkinlere okuma-yazma eğitimi	1	0.62
	Veliye çocuk eğitimi	1	0.62
	Toplam	4	0.62
Bilim-Sanat, Proje	Üstün zekâlı öğrenciler	2	1.25
	TÜBİTAK	2	1.25
Toplam	4	2.50	
Yurt Dışı Eğitim	Fransa'daki ırkçı eğitim	2	1.25
	Lise öğrencisine yurt dışı eğitim	1	0.62
Toplam	3	1.87	
Dershane	Zorunlu dershane ihtiyacı	1	0.62
	Dershanelerin mali yükü	1	0.62
Toplam	2	1.25	
TOPLAM		160	100

Tablo 2 incelendiğinde, *ortaöğretim* ile ilgili gazete haberlerinde en çok *erken mezuniyet imkânı* (6/31) haberine yer verilmektedir. İnsanların iş ve meslek hayatına daha kısa sürede katılmalarının hayatın içinde olmalarıyla mümkün olması, bu kodun gazetelerde yoğunlukla yer almasına neden olmuş olabilir. *Ortaöğretim* ile ilgili en çok yer verilen ikinci haberin *taslak krizi* (5/31) olduğu görülmektedir. Ortaöğretimde oluşturulmaya çalışılan yeni yönetmeliğin eğitim çevrelerince yorumlandığında bazı eleştirilen yanlarının olması bu haberin gazetelerde sıkça yer almasına neden olduğu ifade edilebilir. *Ortaöğretim* ile ilgili en çok yer verilen üçüncü haberin *lisede evlilik* (4/31) olduğu görülmektedir. Mevcut Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği'nin (MEB, 2009) 28. Maddesi'nde "Evli olanların kayıtları yapılmaz. Öğrenci iken evlenenlerin kayıtları silinerek okulla ilişkileri kesilir." hükmü yer almaktadır. Yeni oluşturulmaya çalışan ortaöğretim kurumları taslağında lisede evliliğe izin verildiği, bu nedenle eğitim çevrelerince bu maddeye itiraz edildiği, *çocuk gelinler* anlayışının ortaya çıkacağı öngörüldüğü için bu haberin sıkça gündeme geldiği ifade edilebilir.

Üniversite ile ilgili en çok yer verilen haberin *Fen-Edebiyat'ta formasyon sorunu* (6/26) olduğu görülmektedir. Türk Eğitim Tarihi incelendiğinde (Akyüz, 2013) Fen-Edebiyat Fakülteleri mezunlarının öğretmenlik eğitimi ve atamaları ile ilgili sıklıkla değişen uygulamalardan dolayı istikrarsızlığın ve sorunların yaşandığı görülecektir. Dolayısıyla bu konuyla ilgili haberlere çoğunlukla yer verilmesi doğal görülebilir. Ancak arzu edilen, devamlı yaşanan değişiklikler yerine, başarılı ve kalıcı uygulamaların varlığına dair haberlerin yapılmasıdır. *Üniversite* teması incelendiğinde bu konuyla ilgili en çok yer verilen ikinci haberlerden birinin *Seçmeli Kürtçe dersi* (2/26) olduğu görülmektedir. Günümüzde anadilde eğitim tartışmalarının yaşandığı düşünüldüğünde, bu habere gazetelerin yer vermesinin konuya dikkat çekmek amacını taşıdığı düşünülebilir. *Üniversite* teması incelendiğinde bu konuyla ilgili en çok yer verilen ikinci haberlerden bir diğeri *bilimsel özerklik* olduğu görülmektedir. Yüksek Öğretim Kanunu'nda (1981) üniversite "Bilimsel özerkliğe ve kamu tüzel kişiliğine sahip yüksek düzeyde eğitim - öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapan; fakülte, enstitü, yüksekokul ve benzeri kuruluş ve birimlerden oluşan bir yükseköğretim kurumudur." şeklinde tanımlanmaktadır. Bu tanımlama göz önüne alındığında üniversitelerin bilimsel özerkliklerine haberlerde neden yer verildiği anlaşılabilir.

Üniversite Sınavı ve Sınav Sistemi teması incelendiğinde gazetelerde bu konuyla ilgili en çok yer verilen haberin *sınavda düşük başarı* (6/24) olduğu görülmektedir. Üniversite sınav sistemi sürekli tartışılan bir konudur. Her yıl iki milyona yakın öğrenci bu sınava girmekte sonuçları günlerce görsel ve yazılı basını meşgul etmektedir. Gazetelerdeki bu haberlerin içeriğinin de sınav sistemimizin sorunları ve düşük başarı olduğu görülmektedir. *Üniversite Sınavı ve Sınav Sistemi* teması incelendiğinde bu konuyla ilgili en çok yer verilen ikinci haberin *kız öğrenci başarısı* (4/24) olduğu görülmektedir. Ülkemizde kız öğrencilerin gerek okullaşma gerekse toplumdaki rolüyle ilgili tartışmaların devam etmesi, kız öğrencilerin erkek öğrencilerle kıyaslandığı haberlere kaynak teşkil edebilmektedir. *Üniversite Sınavı ve Sınav Sistemi* temasında irdelenmesi gereken diğer haber *lise eğitiminin etkisidir* (1/24). Öğrencilerin ortaöğretim kurumlarında gereken eğitimi alamadığı ya da sınav sisteminin lise

eğitimiyle paralellik göstermediği konusunda gazetelerde yer alan haberler, eğitim sistemimiz hakkında detaylı bir düşünme gerektiğinin de göstergesidir.

4+4+4 Eğitim Sistemi temasında en fazla ele alınan haberin *okula başlamada yetersiz hazırbulunuşluk* (3/22) olduğu görülmektedir. Örgün eğitime başlama yaşının öne çekildiği yeni eğitim sisteminin öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerine uygun olup olmadığı yönündeki tartışmalar, bu haberin fazlaca yer almasına neden olmuş olabilir. *4+4+4 Eğitim Sistemi* temasında gazetelerde en fazla değinilen ikinci konunun *zorunlu eğitimde okul öncesi* (2/22) olduğu görülmektedir. Okul öncesi eğitimin, öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor alanlardaki gelişimleri üzerindeki önemi, medyada bu konuya yer verilmesinin alt yapısını oluşturmaktadır.

Eğitimde Sağlık, Beslenme ve Cinsel Eğitim temasıyla ilgili haberlerin yarısından fazlası *okul sütü hassasiyeti* (8/13) konuludur. Gazetelerin bu konuyu gündeme almasında esas neden, özel okullar dâhil, okul öncesi ve ilköğretim okullarının ilk kademesinde 2012-2013 eğitim-öğretim yılının ikinci yarısında başlayan okul sütü projesidir (www.okulsutu.com.tr, 28.07.2013).

İlköğretim temasında en fazla değinilen haberin *temel eğitimdeki eksikler* (3/8) olduğu görülmektedir. Temel eğitimdeki eksikliklerin belirlenmesi ve buna yönelik uygulamalarda bulunulmasının eğitim sisteminin temel taşı niteliğinde olan ilköğretimin işlerliğini artıracığı düşüncesi, bu konunun gazetelerde yer almasına neden olduğu düşünülmektedir.

Özel Okul temasıyla ilgili olarak çok değinilen bir haber olmasa da, bu haberler içinde *öğretmen adaylarına ABD'de eğitim fırsatı*, okulların cazibe merkezi olmak için yurt dışı seçenekleri kullanmaya çalıştıklarının göstergesi olarak düşünülebilir.

Öğretmenlik Mesleği temasında en fazla ele alınan haberin *öğretmene şiddete protestosu* (4/6) olduğu görülmektedir. Öğretmenlere yönelik özellikle velilerden kaynaklı şiddet olaylarının yaşanması bu konunun sıkça tekrar edilmesine neden olmaktadır.

Milli Bayramlar temasıyla ilgili haberlerin tamamına yakını *Milli bayramlar sivilleşmesi* (4/5) ile ilgilidir. Milli eğitim Bakanlığının, Milli Bayramlar ile ilgili düzenlemelerinin kamuoyunda çokça tartışılması, bu haberin gazetelerde yer bulmasının temel nedenidir.

Yurt ve Burs temasıyla ilgili olarak *TOGEM Vakfı'ndan eğitime destek verilmesi* (2/5) konusu gazetelerde yer almaktadır. Vakıfların eğitime destek vermeleri, eğitimde donanım ve fiziki yapı eksikliklerimizin giderilmesinde önemli bir paya sahiptir. Gazetelerde eğitime destek haberlerinin yer alması hem başka kişi ve kurumlar için örnek olması hem de yapılan yardımların takdir edilmesi açısından önemlidir.

Yaygın Eğitim temasında bütün haberlerin frekanslarının eşit olduğu görülmektedir. Bu kodlar içinden *yetişkinlere okuma-yazma eğitimi* konusunun haber yapılması, yaşam boyu eğitim ilkesine yönelik olarak öğrenmenin ve eğitimin yaşının olmadığı kavranması açısından önemlidir.

Bilim-Sanat ve Proje Haberleri temasında bütün haberlerin frekanslarının eşit olduğu ve haberlerin *üstün zekâlı öğrenciler* ve *TÜBİTAK* ile ilgili olduğu görülmektedir. Özellikle *TÜBİTAK* ile ilgili haberlerin bilime ve bilimsel çalışmalara önem vermek adına kamuoyu yaratılmasında önemli olduğu düşünülmektedir.

Yurt Dışı Eğitim temasında en çok ele alınan haber *Fransa'daki ırkçı eğitim* (2/3) ile ilgilidir. Bu tip haberler öğrencilerin yurt dışı eğitimlerinde etkili olabilmekte ve seçimlerini yönlendirebilmektedir.

Dershane temasında kodların frekanslarının eşit olduğu görülmektedir. Bu kodlar arasından *zorunlu dershane ihtiyacı* konusunun haber yapılmasının üniversiteye hazırlık sürecinde liselerin yetersiz kalması, bu nedenle dershanelerin zorunlu bir ihtiyacı gidermek için ortaya çıkmasıyla ilintili olduğu açıktır.

Gazetelerin eğitim haberlerine yer verme sıklıklarına Tablo 3'de verilmiştir.

Tablo 3. Gazetelerin Eğitim Haberlerine Yer Verme Sıklıkları

Gazeteler	17-23 Nisan 2012 Haftası (f)	24- 30Nisan 2012 Haftası (f)	01-06 Mayıs 2012 Haftası (f)	f	%
A Gazetesi	4	5	4	13	21.7
B Gazetesi	4	5	5	14	23.3
C Gazetesi	4	5	6	15	25.0
D Gazetesi	6	6	6	18	30.0
Toplam (f)	18	21	21	60	
Toplam (%)	30	35	35		100

Tablo 3'de görüldüğü gibi, gazetelerin eğitim haberlerine yer verme sıklıkları incelendiğinde, incelenen süre kapsamında eğitim haberlerine yer verme sıklığı en fazla olan gazetenin *D Gazetesi* (18/60) olduğu; eğitim haberlerine yer verme sıklığı en az olan gazetenin *A Gazetesi* (13/60) olduğu görülmektedir. Ayrıca gazetelerin haftalık olarak eğitim haberlerine yer verme oranlarının birbirine çok yakın olduğu görülmektedir. Bu durum, gazetelerin eğitim haberlerine haftalık belli bir oranda yer verdiklerini göstermektedir. Ancak incelenen gazetelerin bazı günlerde eğitim haberlerine yer vermedikleri de belirlenmiştir. Hatta haber miktarının haftada 4, 5 ya da 6 haberle sınırlı olması, eğitimle ilgili haberlere göreceli olarak yeterince yer verilmediğini de göstermektedir.

Gazetelerdeki eğitim haberlerinin, haber sahipleri ile ilgili bulgular Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. Gazetelerdeki Eğitim Haberlerinin Haber Sahiplerine İlişkin Bulgular

Haber Sahipleri	17-23 Nisan 2012 Haftası (f)	24-30 Nisan 2012 Haftası (f)	01-06 Mayıs 2012 Haftası (f)	f	%
Muhabir Haberleri	54	39	49	142	88.75
Köşe yazarı haberleri	6	8	4	18	11.25
Toplam (f)	60	47	53	160	
Yüzde (%)	37,5	29,4	33,1		100

Tablo 4'deki gazete haberlerinin, haber sahipleri incelendiğinde, eğitim haberlerinin tamamına yakınının (142/160) muhabir haberleri olduğu görülmektedir. Bu durum, gazetelerin eğitimle ilgili haberleri sunmada muhabirlerden daha çok yararlandıklarını göstermektedir.

Gazetelerdeki eğitim haberlerinin, haber kaynakları ile ilgili bulgular Tablo 5'de verilmiştir.

Tablo 5. Gazetelerdeki Eğitim Haberlerinin Haber Kaynaklarına İlişkin Bulgular

Haber Kaynakları	f	%
Milli Eğitim Bakanı	8	13.32
Türk Eğitim-Sen Başkanı	3	5.00
Özel Okullar Birliği Başkanı	3	5.00
Milli Eğitim Bakanlığı	2	3.33
Tarım ve Hayvancılık Bakanı	2	3.33
Bahçeşehir Kolejlere Genel Müdürü	2	3.33
Eğitim-İş Genel Başkanı	2	3.33
TOGEM Yönetim Kurulu Başkanı	2	3.33
TEV Genel Müdürü	1	1.67
TEV Genel Müdür Yardımcısı	1	1.67
Okan Üniversitesi Çeviribilim Bölüm Başkanı	1	1.67
MEB Ortaöğretim Genel Müdürü	1	1.67
Hacettepe Üniversitesi Rektör Yardımcısı	1	1.67
TBMM Milli Eğitim Komisyonu Üyesi	1	1.67
Sivas Valisi	1	1.67
Edirne Valisi	1	1.67
Diyarbakır Valisi	1	1.67
TBMM Kadın-Erkek Fırsat Eşitliği Komisyon Üyesi	1	1.67
Sağlık Bakanlığı	1	1.67
Uludağ Üniversitesi Veterinerlik Fakültesi Öğretim Üyesi	1	1.67
Tire Süt Kooperatifi Başkanı	1	1.67
Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Dekanı	1	1.67
CHP Grup Başkan Vekili	1	1.67
MHP Grup Başkan Vekili	1	1.67
Eğitim-Sen Genel Başkanı	1	1.67
Gazi Üniversitesi Rektörü	1	1.67
Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği Genel Başkanı	1	1.67
ODTÜ Eğitim Fakültesi Dekanı	1	1.67
İstanbul Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Dekanı	1	1.67
Gazi Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Dekanı	1	1.67
Final Dergisi Dershaneleri Rehberlik Koordinatörü	1	1.67
Akasya Koleji Kurucusu	1	1.67
CHP Bilim, Yönetim ve Kültür Platformu	1	1.67
Ankara İl Milli Eğitim Müdürü	1	1.67
Türkiye Paris Büyükelçisi	1	1.67
Bahçeşehir Eğitim Kurumları Rehberlik Uzmanı	1	1.67
Bilgi Üniversitesi Matematik Bölüm Başkanı	1	1.67

Kırklareli Üniversitesi Öğretim Üyesi	1	1.67
ÖSYM Başkanlığı	1	1.67
Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanı	1	1.67
Spor Bakanı	1	1.67
İstanbul Valisi	1	1.67
İzmir Üniversiteleri Platformu	1	1.67
Özel Okullar Birliği Derneği	1	1.67
Toplam	60	100

Tablo 5 incelendiğinde gazetelerin eğitim haberlerinde en çok rastlanan haber kaynağının *Milli Eğitim Bakanı* (8/60) olduğu görülmektedir. En çok rastlanan ikinci kaynağın da *Türk Eğitim-Sen Başkanı ve Özel Okullar Birliği Başkanı* (3/60) olduğu görülmektedir. Eğitim haberlerinin kaynağında en fazla Milli Eğitim Bakanı'nın yer alması, eğitimle ilgili uygulamaların, sorunların ve çözümlerin öncelikli sorumlusunun Milli Eğitim Bakanı olmasından kaynaklanmaktadır.

Ortaöğretimde eğitimin niteliği ve dersaneler ile ilgili olarak Özel Okullar Derneği Yönetim Kurulu Üyesi Nurullah DAL 25/04/2012 tarihinde *D* gazetesine verdiği demeçte, "*Dersaneler ihtiyaçtan, ihtiyaç da üniversite giriş sınavlarının yapısından doğmuştur. Okulda verilen eğitim, yapılan sınavla örtüşmüyor, çocuklar sınava hazırlanma ihtiyacı hissediyorlar. 2 milyon öğrenci sınava giriyor, 700 bin öğrenci yerleşebiliyor. Bu yetenek, eğitim ölçme değil, sıralama imtihanıdır. Bu yarış olduğu müddetçe, bir koltuğa on bin kişi oturmak istendiği müddetçe bu iş böyle gidecek...*" demiştir. Yine aynı konuyla ilgili olarak Türk Eğitim-Sen Başkanı İsmail KONCUK 25/04/2012 tarihinde *D* gazetesine verdiği demeçte, "*Maalesef dersaneler bugüne kadar kendilerini okulların yerine koydu. Hatta dersanelerin varlığı, okuldaki ders işleyişlerini de bozdu. Öğrenciler artık öğretmenlerini dinleme gereği duymuyor, 'Nasıl olsa dershanede öğrenirim.'* diyor. *Dersanelerin bu özelliği tabii ki ortadan kalkmalı. Ancak Türkiye'deki sınava dayalı sistem olduğu sürece dersanelerin varlığını reddedemeyiz. İnsanlar dersaneleri bir ihtiyaç olarak görüyor. Dersaneler vatandaşı söğüşlüyorsa, hükümetin bu söğüşlemeye engel olması lazım...*" ifadelerini kullanmıştır. Demeçler incelendiğinde üniversiteye giriş sınav sistemi ile lisede uygulanan programların birbiriyle çelişmesinden kaynaklanan sorunların dersanelerin zorunlu bir ihtiyaç gibi algılanmasına neden olduğu izlenimi oluşturmaktadır. Ayrıca sınav sisteminin bir sıralama olduğu göz önüne alındığında dersanelere olan ihtiyaç ve bunun neticesi olarak ortaya çıkan dersanelerin ailelerde oluşturduğu maddi külfet görmezden gelinemeyecek durumlardır. Bunun yanı sıra, gazetelerdeki haberlerin araştırma süresince değişik kaynaklarının olması (44 kaynak) eğitim haberlerinin kaynak çeşitliliğini de göstermektedir.

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Araştırmada, gazetelerdeki haber konularının genelde ortaöğretim, üniversite, üniversite sınav sistemi ve 4+4+4 eğitim sistemi üzerinde yoğunlaştığı belirlenmiş, bu durumun araştırma verilerinin üniversite sınavına yakın bir zamanda toplanması, ayrıca eğitimdeki sistem değişikliği konularının gündemde olmasından kaynaklandığı düşünülmüştür. Gazetelerin amaçları

arasında gündemi takip etmek ve bu konuları okuyucuya ulaştırmak istemeleri bu konulara ağırlık vermelerine neden olmaktadır. Tabii bu durum eğitim haberlerinin kısır bir döngü içinde yer almasına neden olabilmekte, tekrarlanan haberlerin de ilgi çekiciliği azalmaktadır. Eğitimle ilgili haberlerin sadece gündeme dair olmayıp geniş bir vizyon eşliğinde sunulması, gazete okuyucularının eğitim hakkında daha fazla bilgi sahibi olmalarını sağlayacak, böylece gazeteler *sadece haber vermenin* ötesine geçecektir. Arslan'a (2004a) göre medya, işlevsel açıdan yalnızca bir iletişim aracı olarak kalmaz; bunun yanı sıra çok önemli bir eğitim aracıdır da. Özellikle de geniş halk kitlelerinin eğitimi açısından çok önemli hizmetler yerine getirebilir. Erkilic (2008) yaptığı araştırmada eğitim ve medya ile ilgili olarak "İletişim ve bilişim olanakları arttıkça eğitim ve medya arasındaki işlevsel işbirliğinin daha artacağı gözlenmektedir." şeklindeki ifadesiyle eğitim ve medyanın işlevsellik yönüne değinmiştir. Altynbekova (2010); Devenci (2005); Gedik (2010), Gökçe (2009); Kavak, Tufan ve Demirelli (2006); Köse-Özay (2008); Tomal, Karadeniz ve Demirkaya (2008); Ünlüer ve Yaşar'ın (2012), gazetelerin ders öğretiminde etkilerinin olduğunu belirttikleri araştırmaları dikkate alındığında, gazetelerin daha kapsamlı ve nitelikli eğitim haberlerine yer vermelerinin önemi de ortaya çıkmaktadır.

Eğitim haberlerinde ağırlıkla yer aldığı belirlenen ortaöğretim, üniversite, üniversite sınavı ve sınav sistemi, 4+4+4 eğitim sistemi ile ilgili haberler detaylı olarak incelendiğinde haber içeriklerinin genel olarak olumsuz durumları konu edildiği gözlemlenmiştir. Yapıcı yorumlar ya da sorunlara çözüm yolu bulmak yerine sorunları karamsar bir yaklaşımla ele alma kaygısı gazetelerde göze çarpmıştır. Benzer şekilde Yılmaz (2007) yaptığı araştırmada eğitim yöneticilerinin, medyanın eğitim sürecine katkısı konusunda çekincelerinin bulunduğu sonucuna ulaşmıştır.

İncelenen gazetelerin, eğitim haberlerine belli oranlarda yer verdikleri belirlenmiş olmasına karşın, haftanın bazı günlerinde eğitim haberlerine yer verilmediği ve eğitimle ilgili haber miktarının görece olarak yetersiz olduğu da belirlenmiştir. Erkilic (2006) yaptığı araştırmada gazetelerin eğitim haberlerini az yayınlaması ile ilgili olarak "Eğitim amaçlı yazıların az yayınlanması; buna karşılık reklâm tanıtım odaklı çalışmalara daha çok yer verilmesi; ekonomik tercihlerin -piyasaya göre çalışma- bir yansımasıdır denilebilir. Aynı durum haber nitelikli gazete yazıları ve reklâm, tanıtım iletim boyutları için de geçerlidir. Haber nitelikli gazete yazılarında üniversite çevre ilişkisi türünün; reklâm, tanıtım ve iletim odaklı gazete yazılarında ise üniversite ihale türünün en çok yayınlanmış olması bu görüşü destekler niteliktedir." ifadelerine yer vermiştir. Benzer şekilde Erkilic (2007) yaptığı araştırmada "Yerel gazetelerin eğitimle ilgili konulara haftalık olarak tüm yayınları içinde kapsam açısından yer verme oranı yaklaşık yüzde beştir" ifadesiyle gazetelerdeki eğitim haberlerinin azlığını ortaya koymuştur. Göktürk de (2001) yaptığı araştırmada medyanın çocuğun eğitimi konusunda yeterli olmadığını belirlemiştir.

Gazetelerde yer alan haberlerin genelinin muhabir haberi olduğu ve köşe yazarlarına ait eğitim haberlerinin gazetelerde pek fazla yer almadığı görülmektedir. Gazetelerdeki eğitimle ilgili yazıların köşe yazarları tarafından ele alınması bu haberlerin niteliğinin ve ilgi çekiciliğinin artırılmasında önemli sonuçlar oluşturacaktır.

Çalışmada, gazetelerde yer alan eğitim haberlerinin haber kaynaklarında ilk sırayı Milli Eğitim Bakanı'nın aldığı görülmektedir. Bu durum, haberlerin esas kaynağından alınması noktasında önemlidir.

Çalışmada belirlendiği üzere, gazetelerdeki eğitim haberlerinin kaynaklarının ve kapsamının geniş çerçevede ele alınmış olması eğitim sistemimizdeki eksikliklerimizin giderilmesiyle ilgili yeni bakış açılarının oluşmasını sağlayabilir. Arslan (2004b) yaptığı çalışmada medyanın gücü hakkında "Görülüyor ki medya, iki yüzü olan bir madalyon gibidir. Emin ve ehil ellerce kullanıldığında insanlar, toplum ve kültür için çok yararlı hizmetler yapan bir araç; art niyetli ya da kendi çıkarlarından başka hiçbir değere önem atfetmeyen kişi ya da grupların eline geçtiğinde ise öldürücü bir silaha dönüşebilmektedir." şeklindeki ifadesiyle, medyanın toplumsal yönlendirme konusundaki kritik yerini belirtmiştir. Tarafsız, akıl ve bilime önem veren medya yerine, son yıllarda kullanılan tabiri ile "yandaş medya"nın varlığı, ideolojisi ne olursa olsun belli çıkar çevrelerinin ve misyon gruplarının toplumda hakimiyet kurmasına neden olur ki, bunun da demokratik bir toplumda yeri yoktur. Gazetelerin toplumdaki etkilerine yönelik yapılan çalışmalar incelendiğinde; Bayram (2008) yaptığı çalışmada gazete okurlarının dört temel motivasyonunu belirlemiştir: Bilgi edinme, eğlence, boş zaman değerlendirme ve kendini gerçekleştirme. Çelik ve Uysal da (2012) yaptıkları çalışmada gazetelerde yer alan köşe yazılarının kadın eğitimindeki etkisini tespit etmişlerdir. Deveci (2007) yaptığı çalışmada öğretmenlerin güncel olayların öğretiminde gazete ve televizyon haberlerini kullandıkları sonucuna ulaşmıştır. Benzer şekilde Gökçe (2009) eğitimde gazete kullanılmasının öğrencilerin kişisel gelişimine olumlu etkisinin olduğunu ifade etmiştir.

Çalışmadan elde edilen sonuçlar ışığında, uygulamalara ve yapılacak araştırmalar ilişkin şu öneriler ileri sürülebilir:

Çalışmada, gazetelerde yer alan eğitimle ilgili haber miktarının göreceli olarak yetersiz olduğu tespit edilmiştir. Buna göre gazetelerdeki eğitimle ilgili haberlerin hem nicelik hem de nitelik olarak artırılması gerektiği düşünülebilir. Gazetelerdeki eğitim haberlerinin sadece gündeme ilişkin bilgiler vermekle yetinmeyip, nitelikli eğitim yazılarına yer vermeleri okuyucuların eğitim konusunda bilinçlenmesinde önemli olacaktır. Eğitim konularıyla ilgili olarak gazetelerde düzenli olarak *eğitim sayfalarının* oluşturulması eğitime yönelik gereksinimlerin ve sorunların giderilmesinde etkin bir rol oynayabilir.

Çalışmada, eğitimle ilgili haberlerin çoğunlukla muhabir kaynaklı olduğu belirlenmiştir. Gazetelerdeki eğitime yönelik haberlerin oluşturulmasında eğitim fakültelerinde görevli akademisyenlerin köşe yazarı olarak rol alması, bu haberlerin daha nitelikli ve yanlış bilgilendirmeden uzak bir içeriğe sahip olmasını sağlayabilir.

Gazetelerdeki eğitim haberleriyle ilgili çalışmalar, farklı zaman aralıklarını kapsayacak şekilde yapılabilir. Böylelikle gazetelerdeki eğitim haberlerinin nitelik ve niceliklerindeki değişimler belirlenebilir.

Bu çalışma, yaklaşık üç hafta boyunca gazetelerde yer alan eğitim haberlerini kapsamaktadır. Başka bir çalışmada daha uzun sürede ve farklı konular ele alınabilir.

Eğitimle ilgili yazıları bulunan köşe yazarlarıyla görüşmeler yapılabilir.

Gazetelerde yer alan eğitim haberlerine ilgi duyan ve amaçlı örnekleme belirlenmiş gazete okuyucularının görüşleri alınabilir.

Medyanın diğer ögeleri olan televizyonda, radyoda, internette, dergilerde vb. yer alan eğitimle ilgili haber ve içerikler incelenebilir.

Bireylerin medya ile olan etkileşimlerinde eğitimin önemi dikkate alındığında (Clinton, Purushotma, Robison ve Weigel, 2006; Cortés, 2000; Gilbert ve Fedorov, 2004; Jenkins, 2009; Lee ve Padgett, 2000) okullarda, öğrencilerin medyayla olan etkileşimlerinde bilinçli ve eleştirel olmalarını sağlayacak açık ve örtük programlar uygulanabilir.

KAYNAKÇA

- AĞIN, E. (2008), *Alternatif medya ve halk eğitimi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- AKYÜZ, Y. (2013), *Türk eğitim tarihi M.Ö.1000 – M.S. 2013*. Ankara: PegemA.
- ALTYNBEKOVA, D. (2010), *Media education in Kazakh secondary schools and the role of media products in foreign language learning*. Yüksek lisans tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- ARSLAN, A. (2004a), Medyanın birey, toplum ve kültür üzerine etkileri. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 1(1), 1-12.
- ARSLAN, A. (2004b), Günümüz Türkiye'sinde medya gerçeği. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 1(1).
- BAYRAM, F. (2008), Gazete okurlarının okuma motivasyonları ve doyumları üzerine bir kullanımlar ve doyumlar araştırması. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 8(1), 321-336.
- BOUTWELL, W. D. (1958), Education for the age of communication. *The English Journal*, 47(3).
- CLINTON, K., PURUSHOTMA, R., ROBISON, A. J. ve WEIGEL, M. (2006), Confronting the challenges of participatory culture: Media education for the 21 st century. *MacArthur Foundation Publication*, 1(1), 1-59.
- CORTÉS, C. E. (2000), *The children are watching: How the media teach about diversity*. *Multicultural education series*. Teachers College Press: New York.
- ÇELİK, D. ve UYSAL, M. (2012), Köşe yazılarının toplumsal cinsiyet ve kadın eğitimi açısından değerlendirilmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 45(1), 285-306.
- DeROCHE, E. F., SULLIVAN, B. L. ve GARRETT, S. D. (1999), *Character matters: Using newspapers to teach character. Strategies for teachers, activities for parents*. Newspaper in Education Resource Guide.
- DEVECİ, H. (2005), Sosyal bilgiler dersinde gazete kullanımı, *The Turkish Online Journal of Educational Technology – TOJET*, 4(3), 159-166.
- DEVECİ, H. (2007), Sosyal bilgiler dersinde güncel olayların öğretimine ilişkin öğretmen görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 7(1), 417-451.
- ERKİLİÇ, T. A. (2006), Medya ve eğitim ilişkisi üzerine bir araştırma. <http://www.ietc2008.home.anadolu.edu.tr/ietc2008/218.doc> adresinden 22.05.2012 tarihinde erişilmiştir.
- ERKİLİÇ, T. A. (2007), Eğitimle ilgili yazıların Eskişehir yerel gazetelerinde dağılımı. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(2), 157-172.
- ERKİLİÇ, T. A. (2008), Eğitimle ilgili yazılara ilişkin yerel basın üzerinde yapılan bir çözümleme. *Yordam Manas Sosyal Bilimler Dergisi*, 19, 223-234.
- GEDİK, H. (2010), Güncel olayların ilköğretim sosyal bilgiler derslerinde kullanımı ve öğrenci görüşleri. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(2), 97-118.
- GILBERT, L. C. ve FEDOROV, A. (2004), A model for media education research in Russia and the US. *Educational Media International*, 41(2), 157-162.
- GÖKÇE, N. (2009), Çevre eğitiminde gazetelerden yararlanma. *Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(6), 251-265.

- GÖKTÜRK, G. (2001), *Medyanın çocuk eğitimindeki rolü ve Türkiye çocuk dergisi örneği*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- JENKINS, H. (2009), *Confronting the challenges of participatory culture: Media education for the 21st century*. The MIT Press.
- KARASAR, N. (2012), *Bilimsel araştırma yöntemi* (23. Basım). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- KAVAK, N., TUFAN, Y. ve DEMİRELLİ, H. (2006), Fen-teknoloji okuryazarlığı ve informal fen eğitimi: gazetelerin potansiyel rolü. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26(3), 17-28.
- KAYA, R. (1999), *Türkiye’de 1980 sonrası medyanın gelişimi ve ideoloji gereksinimi*. www.dorduncukuvvetmedya.com/arsiv/kaya.htm adresinden 18.05.2012 tarihinde erişilmiştir.
- KEJANLIOĞLU, D. B. (2004), *Türkiye’de medyanın dönüşümü* (1.Baskı). Ankara: İmge Kitabevi Yayınları.
- KIZILDAĞ, S. (2001), *Pop müzikten popüler kültüre medya çocukları*. İstanbul: Şehir Yayınları.
- KÖSE-ÖZAY, E. (2008), *Gazete haberlerinin biyoloji eğitiminde kullanımı*. *Kurumsal Eğitimbilim*, 1(2), 84-91.
- LEE, B. ve PADGETT, G. (2000), Evaluating the effectiveness of a mass media ethics course. *Journalism and Mass Communication Educator*, 55(2), 27-39.
- MACIONIS, J. J. (1997), *Sociology*. New Jersey: Prentice Hall.
- MEB (2008), İlköğretim 4-8. sınıf öğretim programlarının öğrenme-öğretme sürecinde gazete kupürlerinden yararlanma. Ankara: <http://ttkb.meb.gov.tr> adresinden 24.02.2013 tarihinde erişilmiştir.
- MEB (2009), Ortaöğretim kurumları yönetmeliği. http://mevzuat.meb.gov.tr/html/27305_0.html adresinden 02.03.2013 tarihinde erişilmiştir.
- NALÇAOĞLU, H. (2003), *Medya ve toplum*. İstanbul: İletişim Vakfı Yayınları
- NEYDİM, N. (2004), Popüler çocuk kitapları ve medyasının çocuk kültürüne etkilerine sosyolojik gerçeklikler açısından bakış. *Bilim ve Akıl Aydınlığında Eğitim*, 57, 76-80.
- OKTAY, A. (1987), *Toplumsal değişme ve basın – 1960-1986 Türk basını üzerine uygulamalı bir çalışma*. İstanbul: Bilim/Felsefe/Sanat Yayınları (B/F/S), Tuba Matbaası.
- ÖZDURDU, R. (2011), *Medyada sahiplik ve yoğunlaşma, oluşturduğu sorunlar ve şeffaflığın sağlanması*. Uzmanlık tezi, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, Ankara.
- PATTON, M. Q. (1987), *How to use qualitative methods in evaluation*. Newbury Park, CA: Sage.
- TANRIÖVER, H. T. ve EYÜBOĞLU, A. (2000), *Popüler kültür ürünlerinde kadın istihdamını etkileyebilecek öğeler*. Ankara: KSSGM Yayınları.
- TDK (2013), *Türkçe sözlük*. <http://www.tdk.gov.tr> adresinden 16.03.2013 tarihinde erişilmiştir.
- TOMAL, N., KARADENİZ, C. ve DEMİRKAYA, H. (2008), Gazete haberlerinin coğrafya öğretimindeki önemi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 9(1), 73-85.
- TORUK, İ. (2008), Üniversite gençliğinin medya kullanma alışkanlıkları üzerine bir analiz. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19, 475-488.

- ÜNLÜER, G. ve YAŞAR, Ş. (2012), Sosyal bilgiler dersinde gazete kullanımına ilişkin öğrenci görüşleri. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(1), 43-57.
- YILDIRIM, A. ve ŞİMŞEK, H. (2011), *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (8. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- YILMAZ, N. (2007), *Bilgi toplumunda okul ve medya ilişkisi: Türkiye örneği*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- YÜKSEK ÖĞRETİM KANUNU (1981), <http://www.yok.gov.tr/content/view/1002/> adresinden 25.05.2012 tarihinde erişilmiştir.